

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME	Sanja Nuhanović		
Naziv studija	Poslijediplomski doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole		
Matični broj			
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti <i>(staviti križić u polje)</i>	☒ X u okviru dokorskog studija	☐ izvan dokorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Vida i Bogdan Jovičić		
Datum i mjesto rođenja	21. lipnja 1976.		
Adresa	Starčevićeva 2/3, 35 000 Slavonski Brod		
Telefon / mobitel	091/ 545 3108		
e-pošta	sanja.nuhanovic@gmail.com		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje <i>(od novijega k starijem datumu)</i>	2015. – danas Poslijediplomski doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole Filozofski fakultet Lorenza Jägera 9, 31000 Osijek (Hrvatska)		
	1995. – 1999. Profesorica glazbene kulture Pedagoški fakultet Lorenza Jägera 9, 31000 Osijek (Hrvatska)		
	1990. – 1994. Suradnica u nastavi glazbe Gimnazija <i>Matija Mesić</i> Naselje Slavonija I 8, 35000 Slavonski Brod (Hrvatska)		

Radno iskustvo
(od novijega k starijem
datumu)

14. travnja 2018. – danas,
ravnateljica Kazališno-koncertne dvorane *Ivana Brlić-Mažuranić*, Slavonski Brod

14. veljače 2015. – 13. travnja 2018.,
predavačica iz umjetničkog područja, umjetničko polje glazbena umjetnost,
umjetnička grana glazbena pedagogija, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti,
Osijek

6. studenoga 2007. – 13. veljače 2015.,
učiteljica harmonike i tambure, Glazbena škola Slavonski Brod

2010. – 13. veljače 2015.,
asistentica za umjetničko područje, umjetničko polje glazbena umjetnost, umjetnička
grana reprodukcija glazbe (dirigiranje, pjevanje, sviranje) – vanjski suradnik, Učiteljski
fakultet u Osijeku, Osijek

12. rujna 2002. – 5. studenoga 2007.,
učiteljica glazbene kulture, Osnovna škola *Matija Antun Relković*, Davor

18. rujna 2003. – 5. studenoga 2007.,
učiteljica glazbene kulture, Osnovna škola *Markovac*, Vrbova

2006. – 2007.,
nastavnica harmonije – vanjski suradnik, Glazbena škola Josipa Runjanina Vinkovci

1. rujna 1999. – 31. kolovoza 2003.,
nastavnica klavira, Gimnazija *Matija Mesić*, Slavonski Brod

Popis radova

Nuhanović, Sanja, Blekić, Gabrijela i Ferović-Fazlić, Alma. 2018. Uloga međunarodnih glazbenih projekata u oblikovanju identiteta lokalne zajednice. *Zbornik radova 20. pedagoškog foruma scenskih umetnosti „Muzički identiteti“*. Ur Petrović, M. Beograd: Fakultet muzičke umetnosti u Beogradu, 216–225.

Nuhanović, Sanja i Ferović-Fazlić, Alma. 2018. Popularization of music education on the example of musical and theatrical project *Dirty dancing*. *Zbornik radova 10. međunarodnog simpozija „Muzika i društvo“*. Ur. Bosnić, A. i Hukić, N. Sarajevo: Muzikološko društvo FBiH, Muzička akademija u Sarajevu, 102–114.

Nuhanović, Sanja i Koporčić, Maja. 2018. Poznavanje romske kulture kao preduvjet uspješne inkluzije romske djece u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. *Educa, časopis za obrazovanje, nauku i kulturu*, 11, 11, 107–112.

Nuhanović, Sanja i Blekić, Gabrijela. 2018. *50 godina Brodskoga harmonikaškoga orkestra*. Slavonski Brod. Tiskara Delta.

Nuhanović, Sanja. 2017. Projekt u nastavi glazbe. *Zbornih radova naučnih konferencija Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku 2017*. Ur. Borsos, É., Námesztovszki, Z., Németh, F. Subotica: Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar., 662–674.

Nuhanović, Sanja i Berbić Kolar, Emina. 2017. Music education of Roma student sin Croatia as the encouragement of Croatian standard language acquisition. *Pannoniana*, 1, 2, 123–137.

Blekić, Gabrijela i Nuhanović, Sanja. 2017. Zastupljenost glazbene građe i interes učitelja za istom u školskim knjižnicama osnovnih škola Brodsko-posavske županije. U: *Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena 5* Ur. Vidulin, S.. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 138–152. ISBN: 978-953-7320-46-1.

Nuhanović, Sanja. 2017. Uloga udžbenika glazbene kulture u razvoju interkulturalnih kompetencija učenika. U: *Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena 5* Ur. Vidulin, S.. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 123–137. ISBN: 978-953-7320-46-1.

Nuhanović, Sanja. 2016. Urban music education: a practical guide for teacher. *Školski vjesnik* 65(4), 641–648. (prikaz knjige)

Mlinarević, Vesnica; Koporčić, Maja i Sanja Nuhanović. 2016. Izvannastavne aktivnosti - poticanje višestrukih inteligencija i darovitosti učenika. Zbornik radova s međunarodnoga znanstveno-stručnog skupa *Suvremeni pristup odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika*. Zadar. Ur. Zrilić, S. Zadar: Sveučilište u Zadru, 341–354.

Nuhanović, Sanja; Koporčić Maja i Kekez, Iva. 2016. Plesni programi kao dio ponude slavonskobrodskih kulturnih zbivanja i njihov utjecaj na kvalitetu provođenja slobodnog vremena studenata. *Književna revija - časopis za književnost i kulturu*, 56, 1–2.

Nuhanović, Sanja. 2015. Skupno muziciranje kao sredstvo integracije učenika romske nacionalne manjine. Zbornik radova znanstveno-stručne konferencije *Položaj Roma u odgoju i obrazovanju*. Ur. Mlinarević, V., Brust Nemet, M. i Bushati J. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, 553–569.

Nuhanović, Sanja i Koporčić, Maja. 2015. Uloga stručno-pedagoške prakse u razvoju kompetencija budućih učitelja za izvođenje nastave glazbene kulture u primarnom obrazovanju. *Zbornih radova naučne konferencije Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku 2015*. Ur. Lepeš, J., Czékus, G., Major, L. Subotica: Mabyat Tannyelvű Tanítóképző Kar., 158–173.

PISANI RADOVI PRIHVAĆENI ZA TISAK

Nuhanović, Sanja. Stavovi učitelja o obrazovnoj inkluziji romskih učenika. *Pedagogijska istraživanja*.

Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima

- Umjetničko-znanstveni skup *Glazba kao poticaj*. Slavonski Brod, 2018.
- Međunarodna znanstvena konferencija *Izazovi suvremene nastave*. Subotica (Srbija), 2017.
- 20. pedagoški forum scenskih umetnosti *Muzički identiteti*. Beograd (Srbija), 2017.
- Peti međunarodni simpozij glazbenih pedagoga *Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena 5*. Pula, 2017.
- 1. međunarodna konferencija o obrazovanju *Promjena stvarnosti kroz obrazovanje*. Mostar (BiH), 2017.
- Međunarodna znanstvena konferencija *Tadijino stoljeće: povijest, kultura, identitet*. Slavonski Brod, 2017.
- 10. međunarodni simpozijum *Muzika u društvu*. Sarajevo (BiH), 2016.
- Znanstveno-stručni skup *Suvremeni pristup odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika*. Zadar, 2016.
- Međunarodna znanstveno i stručna konferencija *Didaktički izazovi II*. Osijek, 2016.
- Znanstveno-umjetnički skup *Mia Čorak Slavenska*. Osijek/Slavonski Brod, 2016.
- Umjetničko-znanstveni skup *Glazba kao poticaj - interdisciplinarni pristupi i paradigme*. Slavonski Brod, 2015.
- Međunarodna znanstvena konferencija *Položaj Roma u odgoju i obrazovanju*. Osijek, 2015.
- Međunarodna znanstvena konferencija *National and universal culture in central Europe – tolerance, coexistence, conflict*, Slavonski Brod, 2015.
- 4. Međunarodna metodička znanstvena konferencija *Učinci nastave metodike na kvalitetnije obrazovanje učitelja i odgojitelja*, Subotica (Srbija), 2015.
- Znanstveno-stručni skup *Pravo djeteta na odgoj i obrazovanje: teorije, politike i prakse*. Opatija, 2015.

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski

Glazbene aktivnosti u inkluzivnome odgoju i obrazovanju romskih učenika

Engleski/njemački

Musical activities in inclusive education and education of Roma students

Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Inkluzivni odgoj i obrazovanje jedni su od najvažnijih obilježja škole kao suvremene odgojno-obrazovne ustanove. U ovome se radu razmatra položaj učenika pripadnika romske nacionalne manjine u kontekstu inkluzivnoga odgoja i obrazovanja općenito, ali i specifično u kontekstu glazbenoga područja. Potencijal glazbe kao važnoga obilježja svakoga društva potrebno je iskoristiti u stvaranju pozitivne inkluzivne kulture škole i prevladavanju razlika među romskim i neromskim učenicima. Detektirani su pozitivni učinci glazbe i glazbenih aktivnosti na prevladavanje prepreka u raznolikome kulturnome okruženju, a učitelj glazbe istaknut je kao važan čimbenik uspješnosti procesa. Cilj je ovoga istraživanja utvrditi je li nastava glazbe u Republici Hrvatskoj zasnovana na konceptu inkluzivnoga odgoja i obrazovanja, uzimajući u obzir i interkulturalnu osjetljivost učitelja, te koliko sudjelovanje romskih učenika u glazbenim aktivnostima doprinosi njihovu osjećaju zadovoljstva i prihvaćenosti među vršnjacima.</p>
Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Inclusive education is one of the most important features of the school as a modern educational institution. This paper discusses specific position of Roma students in the context of inclusive education in general, but also (specifically) in the context of music education. The potential of music as an important feature of every society needs to be utilized to create a positive inclusive school culture and to overcome the differences between Roma and non-Roma students. The positive effects of music and music activities on overcoming obstacles in a diverse cultural environment have been detected and the role of the music teacher as an important factor in the success of the process has been emphasized. The aim of this research is to determine whether the teaching of music is created in the Republic of Croatia on the concept of inclusive education, taking into account the intercultural sensitivity of the teachers, and at what extent does participating of Roma students in music activities contribute to their feeling of satisfaction and acceptance among the peers.</p>
Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Suvremena škola koja je usmjerena na potrebe, interese i potencijale svakoga pojedinoga učenika vodi do koncepta inkluzivnoga odgoja i obrazovanja čiji se začetci mogu prepoznati sredinom 20. stoljeća. Prvotno se model integracije odnosio na djecu s teškoćama u razvoju, a nakon toga prerasta u koncept odgojne i obrazovne inkluzije temeljen na prihvaćanju i uvažavanju različitosti kod djece, razumijevajući ih jednake bez obzira na spol, nacionalnost, rasu, socioekonomski status, odgojno-obrazovni uspjeh ili poteškoću u razvoju i(li) učenju (Vican i Karamatić Brčić 2013). U fokusu je integracije dijete s problemom, dok je u inkluziji u središtu pozornosti odgojno-obrazovni sustav i povezanost čimbenika koji podržavaju i osiguravaju uspješnu inkluziju (Bath 2010, prema Čatić i Čatić 2015). Jačanje inkluzivne kulture škole zadatak je svih dionika odgojno-obrazovnoga sustava. Kulturu škole prema Mlinarević (2014) čini cjelokupno ozračje od ustroja i okruženja preko sudioništva i odnosa sve do samostalnoga ponašanja odgovornih pojedinaca.</p> <p>Potreba inkluzije marginaliziranih skupina neupitna je. Ulaskom u odgojno-obrazovni sustav romski se učenici susreću s nizom poteškoća, a kao utjecajni čimbenici izdvajaju se socijalne i kulturne razlike u odnosu na druge učenike koje im posljedično onemogućavaju jednake uvjete i</p>	

postignuća u odgoju i obrazovanju (Šundalić 2015). Slabo poznavanje jezika države u kojoj žive romska djeca uzrokuje im otežanu komunikaciju i interakciju s vršnjacima, ali i učiteljima kao jednim od ključnih subjekata u odgojno-obrazovnoj praksi (Luciak i Liegl 2009; Lepeš i Ivanović 2013; Mlinarević, Kurtović i Svalina 2015).

Dosadašnja malobrojna istraživanja u svijetu usmjerena na glazbene aktivnosti učenika pokazuju pozitivnu korelaciju između glazbe i uključenosti u društvo socijalno i kulturno raznolikih skupina. Coppi (2017) ističe glazbu kao poveznicu, način prevladavanja socioekonomskih prepreka između različitih klasa i kultura.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Glazba je prisutna u svakoj kulturi i njome smo svakodnevno okruženi. Perotti (1995) glazbu apostrofira kao krucijalno sredstvo promidžbe prihvaćanja drugih kultura i intelektualne razmjene. *Glazba je idealno područje za poticanje pozitivnih emocija, pripadnosti, zajedništva i snošljivosti* (Proleta i Svalina 2011: 146).

Komparativno kvalitativno istraživanje Burnard, Dillon, Rusinek i Saether (2008) provedeno je među učiteljima glazbe u švedskim, španjolskim, engleskim i australskim školama, a predmet istraživanja upravo je inkluzivna pedagogija u glazbenome obrazovanju. Metodom sudjelujućega promatranja nastave glazbe od tri do dvanaest mjeseci i intervjuiranjem učitelja tražili su se odgovori na istraživačka pitanja uočavanja razlika i karakteristika socijalne inkluzije u glazbenome obrazovanju te su se usporedili načini rada, koncepcije i suočavanje sa socijalnom inkluzijom u glazbenome odgoju i obrazovanju u različitim kulturama. U Švedskoj se poučavanje glazbe temelji na zajedničkome stvaranju glazbe. Sudionik navedenoga istraživanja švedski je učitelj glazbe koji radi u školi u kojoj je zastupljeno 25 jezika iz 35 zemalja i u njegovu razredu muslimanske djevojčice zajedno s ostalim učenicima sviraju popularnu glazbu u bendu. Navedeno istraživanje u španjolskoj školi prikazuje glazbeni program koji učitelj glazbe naziva *Glazba za sve*. Program se temelji na skupnome orkestralnome muziciranju, a svaka klasa ima svoj orkestar iako u školi ne postoji organizirana nastava instrumenta. Fokus je istraživanja na učitelju glazbe, odnosno na načinu motivacije učenika. U australskoj je školi učitelj glazbe odstupio od aktivnosti propisanih obveznim planom i programom, a zajedničko stvaranje glazbe dovelo je do pozitivnijega i prisnijega odnosa s učenicima. U engleskoj školi u žarištu je učitelj glazbe koji svojom karizmatičnošću, vještinom i glazbenim iskustvom djeluje na stvaranje pozitivnih stavova kod učenika, što posljedično utječe na stvaranje partnerskoga odnosa s učenicima, ali i s njihovim roditeljima. Rezultati istraživanja ukazuju na to da fleksibilnost nastave glazbe i timski rad u zajedničkome muziciranju doprinose aktivnijemu sudjelovanju učenika i stvaranju pozitivnoga ozračja unutar skupine.

Istraživanjem Welch, Himonides, Papageorgi i Sarazin (2014) provedenim na 11 258 učenika iz 184 škole u Engleskoj utvrđena je povezanost između pjevanja i socijalne inkluzije ispitanе djece. Osim provjere pjevačkih sposobnosti koja je obuhvaćala procjenu intonativno točnoga pjevanja, preciznost izvođenja ritma i točnost teksta u izvedbi, anketom su se ispitali stavovi učenika o pjevanju u šest dimenzija. Povezanost pjevačkih sposobnosti i samoprocjene društvene uključenosti aktivnošću pjevanja ispitana je na 6087 učenika. Rezultati istraživanja pokazuju pozitivnu korelaciju između razine pjevačkih sposobnosti i osjećaja socijalne uključenosti te utvrđuju kako dobrobit od aktivnoga sudjelovanja u stvaranju glazbe nije samo glazbena nego ima i socijalnu dimenziju. Autori navedenoga istraživanja zaključuju kako pjevanje u poticajnome okruženju potiče i povećava socijalnu inkluziju djece, a sudjelovanje u skupnim pjevačkim aktivnostima (zbarsko pjevanje) utječe i na razvoj pjevačkih (glazbenih) sposobnosti djeteta. U suradničkome je okruženju zajednički cilj učenje koje se ostvaruje skupnim motivacijskim procesom dok je uspjeh koji je postignut kroz aktivnosti rezultat zajedničkoga rada, sposobnosti i napora.

Frankenberg, Fries, Friedrich, Roden, Kreutz i Bongard (2016) proveli su istraživanje u 14 njemačkih škola na 159 učenika koji imaju podrijetlo iz 30 različitih zemalja. Uzorak je bio kulturno heterogen. Škole koje su sudjelovale u istraživanju bile su sudionice programa JeKi (*Jedem Kind ein Instrument – Instrument za svako dijete*) koji promiče vrijednost sudjelovanja u skupnim glazbenim aktivnostima kao obliku komunikacije koji prevladava društvene, jezične i kulturne barijere. Cilj istraživanja navedene studije bio je potvrditi prikladnost programa u kontekstu socijalne inkluzije i kulturne integracije. Rezultati istraživanja sugeriraju da postojanje glazbenoga programa ima

pozitivan utjecaj na socijalnu integraciju učenika i stvaranje pozitivnoga razrednog ozračja unutar učionice.

Rezultati prethodno navedenih istraživanja upućuju na zaključak da glazbene aktivnosti, posebice skupno muziciranje, imaju pozitivan učinak u inkluzivnome konceptu odgoja i obrazovanja. Sudjelovanje u pjevačkome zboru i(li) instrumentalnome ansamblu doprinosi uspješnijoj komunikaciji svih dionika koji sudjeluju u provođenju aktivnosti, timskome radu, suradničkom učenju i motivaciji. Specifičnosti sudionika istraživanja ukazuju na primjenjivost i poboljšanje inkluzije romskih učenika u odgojno-obrazovni sustav. Kao i sudionici navedenih istraživanja, i romski se učenici susreću s teškoćama koje uzrokuju društveni, jezični, kulturni i ini ometajući čimbenici.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja utvrditi je li nastava glazbe u Republici Hrvatskoj zasnovana na paradigmi inkluzivnoga koncepta te doprinosi li sudjelovanje učenika pripadnika romske nacionalne manjine u glazbenim aktivnostima osjećaju zadovoljstva i prihvaćenosti među vršnjacima.

Hipoteze

H1: U nacionalnim i školskim kurikulumima odgoja i obrazovanja nedovoljno je zastupljena dimenzija inkluzivnoga koncepta s obzirom na kulturno raznolike skupine učenika.

H2: Veća je uključenost romskih učenika nižih razreda u izvannastavne i izvanškolske glazbene aktivnosti.

H3: Romski učenici nižih razreda osjećaju se prihvaćenijim i zadovoljnijim sudjelovanjem u glazbenim aktivnostima od romskih učenika viših razreda.

H4: Postoji pozitivna korelacija između procjene socijalne uključenosti učenika i sudjelovanja u glazbenim aktivnostima.

H5: Postoji statistički značajna razlika u stavovima učitelja o obrazovnoj inkluziji romskih učenika s obzirom na dob, godine radnoga staža, ostvareni kontakt s romskom populacijom tijekom školovanja ili radnoga vijeka i interkulturnu osjetljivost.

H6: Postoji statistički značajna razlika u stavovima učitelja o ulozi glazbenih aktivnosti u obrazovnoj inkluziji romskih učenika s obzirom na stupanj glazbenoga obrazovanja učitelja i interkulturnu osjetljivost.

H7: Postoji pozitivna korelacija između interkulture osjetljivosti učitelja i stavova o obrazovnoj inkluziji romskih učenika.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživački dio bit će podijeljen na dva dijela. U prvome dijelu deskriptivnom analizom Nacionalnoga okvirnoga kurikulumu, Nastavnoga plana i programa za općeobrazovne škole, Nastavnoga plana i programa za osnovne glazbene i plesne škole, odabranih školskih kurikula i predmetnoga kurikula Glazbene kulture dobit će se uvid u zastupljenost inkluzivnoga koncepta u odgojno-obrazovnome sustavu. U istraživanju će sudjelovati tri općeobrazovne osnovne škole iz triju gradova u različitim županijama koje pohađa najveći broj romskih učenika. Uz općeobrazovne osnovne škole u istraživanje će se uključiti i tri glazbene škole koje djeluju u istim gradovima kao i istraživane osnovne škole. Deskriptivnom analizom školske dokumentacije osnovnih škola uključenih u istraživanje utvrdit će se uključenost romskih učenika u izvannastavne i izvanškolske glazbene aktivnosti te uključenost u sustav glazbenoga obrazovanja u prostorno najdostupnijim glazbenim školama.

Drugi dio istraživanja provest će se s učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine te učiteljima razredne nastave, Glazbene kulture u predmetnoj nastavi te učiteljima osnovnih glazbenih škola. Upitnikom u cijelosti preuzetim od Rinta, Purves, Welch, Elmer, i Bissig (2011) ispitat će se učenička samoprocjena socijalne uključenosti te zadovoljstva i prihvaćenosti sudjelovanjem u glazbenim aktivnostima. U navedenome istraživanju ispitanici su bili migrantski učenici u Velikoj Britaniji i Finskoj te je u kontekstu kulturne različitosti sudionika s obzirom na većinsko stanovništvo upitnik primjenjiv na ispitanike romske populacije u ovome istraživanju. Upitnik ima dva dijela. U prvome dijelu upitnika procijenit će se socijalna uključenost tvrdnjama (njih 26) na skali Likertova tipa kojima se mjere ključni elementi koncepta socijalne isključenosti – integracija,

pripadnost, usamljenost, sudjelovanje i zadovoljstvo. Drugi dio upitnika odnosi se na procjenu o glazbi i uključenosti u glazbene aktivnosti te se sastoji od 19 tvrdnji na skali Likertova tipa. Upitnikom o interkulturalnoj osjetljivosti (*Intercultural Sensitivity Scale – ISS*) autora Chen i Starosta ispitat će se interkulturalna osjetljivost učitelja. Upitnik je nastao 1996. godine u sklopu razvijanja modela interkulturalne komunikacijske kompetencije i mjerenja interkulturalne osjetljivosti. U istraživanju će se koristiti hrvatska inačica instrumenta korištena u istraživanju Drandić (2015). Skala se sastoji od 24 tvrdnje (peterostupanjska skala procjene na skali Likertova tipa) i mjeri interkulturalnu osjetljivost učitelja. Drugi dio upitnika za učitelje činit će anketa o stavovima učitelja o odgoju i obrazovanju romskih učenika i ulozi glazbenih aktivnosti u ostvarivanju inkluzivnoga odgoja i obrazovanja. Upitnik je također peterostupanjska skala Likertova tipa s tvrdnjama o učiteljskoj percepciji romske populacije, odgojno-obrazovnoj inkluziji, ulozi učitelja i romskih roditelja u obrazovanju romske djece, glazbenome obrazovanju te ulozi glazbenih aktivnosti u ostvarivanju inkluzije.

Planirano transverzalno istraživanje možemo svrstati u primijenjeno istraživanje jer će rezultati istraživanja utjecati na razvoj inkluzivne glazbene prakse te oblikovanje aktivnosti koje doprinose uspješnijemu odgoju i obrazovanju romskih učenika. Istraživanje je empirijsko jer se podatci akumuliraju u neposrednome odgojno-obrazovnome okruženju. U istraživanju će se koristiti kvantitativan pristup. Za obradu podataka prikupljenih anketiranjem učitelja i učenika koristit će se postupci deskriptivne i inferencijalne statistika (T-test, ANOVA, korelacijska analiza) primjenom statističkoga paketa SPSS. Za ispitivanje učenika tražit će se pisana suglasnost roditelja ili skrbnika, a sudionicima istraživanja osigurat će se anonimnost i povjerljivost podataka uvažavajući etiku u znanstvenome istraživanju.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Problem značaja glazbenih aktivnosti u inkluziji romskih učenika rijetko je ili nije istraživana tema u Republici Hrvatskoj. Rezultati će istraživanja omogućiti uvid u to je li nastava glazbe zasnovana na inkluzivnome konceptu, uključujući i interkulturalnu osjetljivost učitelja, te koliko sudjelovanje romskih učenika u glazbenim aktivnostima doprinosi osjećaju zadovoljstva i prihvaćenosti među vršnjacima. Rezultati istraživanja omogućit će produbljivanje znanstvenih spoznaja u inkluzivnoj glazbenoj pedagogiji, specifično u kontekstu romske populacije, a praktičarima će pomoći u implementaciji rezultata polučenih istraživanjem i interpretacijom.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

Burnard, P., Dillon, Stevan C., Rusinek, G. i Seather, E. (2008). Inclusive pedagogies in music education: A comparative study of music teachers' perspectives from four countries. *International Journal of Music Education*, 26(2), 109–126.

Coppi, A. (2017). *Music Education, Legality and Social Inclusion in Italy*. In InProceedings of the International Conference on Arts & Humanities, Dubai.

Ćatić, V. i Ćatić, R. (2015). Mogućnosti i ograničenja inkluzije u vanučioničkoj nastavi. U: *Publikacija stručnih radova I. izlaganja i stručnog simpozijuma, Unapređenje obrazovnog sistema u oblasti primjene inkluzivnih principa podučavanja*. Sarajevo: Amos graf Sarajevo, 71–76.

Drandić, D. (2015). Interkulturalna osjetljivost nastavnika – rezultati istraživanja faktorskih dimenzija interakcije. *Pedagogijska istraživanja*, 12(1–2), 117–132.

Frankenberg, E., Fries, K., Friedrich, E. K., Roden, I., Kreutz, G., i Bongard, S. (2016). The influence of musical training on acculturation processes in migrant children. *Psychology of Music*, 44(1), 114–128.

Lepeš, J. i Ivanović J. (2013). Interkulturalno obrazovanje učitelja kao preduvjet uspješnog obrazovanja romske djece. U: Posavec K., Sablić M. (ur.), *Pedagogija i kultura. Interkulturalna pedagogija: prema novim razvojinama znanosti u odgoju 3*, Zagreb: Hrvatsko pedagogijsko društvo,

208–221.

Luciak, M. i Liegl B. (2009). Fostering Roma students' educational inclusion: a missing part in teacher education. *Intercultural education*, 20(6), 497–509.

Mlinarević, V. (2014). Vrijednosni sustav učitelja – determinanta kulture škole i nastave. U: Peko, A. (ur.) *Kulturom nastave p(o) učeniku*. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: učiteljski fakultet u Osijeku, 123–163.

Mlinarević, V., Kurtović, A. i Svalina N. (2015). Stavovi učitelja o Romima u odgoju i obrazovanju. U: Mlinarević, V., Brust Nemet, M., i Bushati, J. (ur.), *Intercultural Education: The Position of Roma in Education = Obrazovanje za interkulturalizam: Položaj Roma u odgoju i obrazovanju*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, 233–252.

Perotti, A. (1995). *Pledoaje za interkulturalni odgoj i obrazovanje*. Zagreb: Educa.

Proleta, J. i Svalina, V. (2011). Odgojna uloga izvannastavnih glazbenih aktivnosti. *Život i škola*, 26, 2, 134–153.

Rinta, T., Purves, R., Welch, G., Elmer, S. S. i Bissig, R. (2011). Connections between children's feelings of social inclusion and their musical backgrounds. *Journal of Social Inclusion*, 2(2), 34–57.

Šundalić, A. (2015). Obrazovanje za dijalog i suživot u različitosti. U: Mlinarević, V., Brust Nemet, M. i Bushati J. (ur.) *Obrazovanje za interkulturalizam: Položaj Roma u odgoju i obrazovanju*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, 91–102.

Vican, D. i Karamatić Brčić, M. (2013). Obrazovna inkluzija u kontekstu svjetskih i nacionalnih obrazovnih politika – s osvrtom na hrvatsku obrazovnu stvarnost. *Život i škola*, LIX (30), 48–65.

Welch, G. F., Himonides, E., Saunders, J., Papageorgi, I., i Sarazin, M. (2014). Singing and social inclusion. *Frontiers in Psychology*, 5, 803.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavila temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku, 16. siječnja 2019.

Potpis

Napomena*

Mentorica: red. prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević

Sumentorica: doc. dr. sc. Vesna Svalina

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku (potpisan) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.

*Pod napomenu navesti budućeg mentora